

"PRIJATELJ PRIRODE" U BANJALUCI

Pored mnogih transmisija naše Partije - Sindikata, kulturnog i sportskog rada i drugih formi, u Banjaluci je 1935 godine osnovana podružnica društva "Prijatelj prirode", čija je uprava bila u Zagrebu. U društvo "Prijatelj prirode" bile su okupljene najšire mase naroda: radnici, studenti /srednjoškolska omladina - ilegalno/ i nekoliko intelektualaca. Preko ove organizacije uspostavljena je i tješnja veza sa selom. Pod vidom odlaska u prirodu napredni radnici odlazili su u sela i održavali zborove. Gotovo svake nedelje polazilo se masovno na izlete u obljižna sela. Već i sam odlazak na izlete kao i povratak predstavljali su posebnu manifestaciju. Prolazilo se masovno, ulice su odjekivale revolucionarnom pjesmom, nošene su crvene zastave. Na mjestu izleta, pripremana je zajednička hrana u kazanu, održavana su predavanja i vodjene diskusije. To je bila prava marksistička škola. Seljacima su djeljene razne brošure.

Jedna od najznačajnijih manifestacija koja je izvedena u okviru društva bila je 1936 godine u Mišin Hanu, selu na pruzi Banjaluka Prijeđor, poznatom klerikalnom leglu. Te nedelje došlo je preko 200 izletnika iz Banjaluke pod crvenom zastavom, u Mišin Han. Ubrzo pjesma i muzika privukli su mještane. Na crkvenom zorištu, pred samom crkvom, okupilo se mnoštvo seljaka.

U to vrijeme bilo je aktuelno pitanje osnivanja Narodnog fronta. I ovaj izlet imao je taj cilj. Ivica Mažar i neki drugi drugovi govoreći na zboru iznjeli su stanje u svijetu, opasnost od fašizma i potrebu koncentracije snaga u zemlji u jedinstven front, koji će se moći suprotstaviti fašističkoj opasnosti. Tada je otvoreno iznesena zamisao o osnivanju Narodnog fronta i počela je agitacija za pristupanje u ovu organizaciju. I zaista, izvršen je masovan upis seljaka.

Dva dana poslije ovog događaja, u utorak poslije podne došao je u Radnički dom jedan od seljaka iz Mišin Hana.

Našao je neke od drugova, koji je poznao sa izlota obratio im se sa riječima: "ona imena, što ste Vi pisali u nedelju, brišite braćo, jer nas žandari pobiše kundacima"....". Naime, žandarmerija je saznala za ovu političku akciju i preduzela svoje mjere da se ona osujeti.